

Reservation (V), Kommunstyrelsen 9 mars 2021

§ 49, Drift av äldreboendet Trollängen

Vi i Vänsterpartiet reserverar oss mot beslutet att upphandla driften av Trollängens äldreboende enligt LOU (Lag om offentlig upphandling).

Vi ställer oss bakom förvaltningens förslag att Trollängens äldreboende ska drivas i kommunal regi när kontraktstiden för Förenade Care löper ut. I likhet med det förvaltningen skriver, kommer vi genom en upphandling enligt LOU att få en obalans mellan privat och kommunal drift av våra äldreboenden. Det faktum att Björkbackens äldreboende efter renoveringen endast kommer att kunna erbjuda ett 40-tal boendeplatser, gör det än mer angeläget att kommunen tar över driften av Trollängen. I annat fall kommer vi att få en stor obalans mellan driftsformerna och möjligheten att välja kommunal driven äldreomsorg blir starkt begränsade.

I dagsläget drivs tre av våra äldreboenden, Kryddgården, Basilikan och Fornuddens äldreboende av en och samma entreprenör, Vardaga. Vid en upphandling finns det en stor risk att Vardaga, i egenskap av storföretag, konkurrerar ut andra vårdgivare, vilket kommer innebära att Vardaga i princip får monopol på att driva äldreboenden i Tyresö. Detta kan på sikt bli kostnadsdrivande för kommunen.

Vänsterpartiet anser också att grunden till att vi har en gemensam vård och omsorg i Sverige ska böttna i solidariteten med dem som drabbats av sjukdom och ohälsa eller som av andra skäl behöver hjälp. Vi har sedan 90-talet, under alliansens styre, skapat en marknad inom välfärdstjänsternas område. Det har inneburit ett systemskifte där lönsamheten – inte solidariteten – är drivkraften. Köp- och säljsystem, konkurrensutsättning och utförsäljningar är konkreta exempel på detta. Vårdtagarna ses i detta system mer som en kostnad "prislapp" än som människor.

När vård och omsorg överlämnas till privata aktörer förlorar medborgarna också det demokratiska inflytandet. Besluten kommer att fattas i slutna styrelserum, dit varken personal eller vårdtagare har tillträde. Den ekonomiska ersättningen till privata vårdgivare är skattemedel som kan bli vinst för aktieägare och det är därmed

osäkert huruvida överskott används till att förbättra vård och omsorg. Det räcker inte med att säga att så länge omsorgen är offentligt finansierad, så har de demokratiskt valda företrädarna tillräckligt med styrmedel. En privat vårdgivare har möjlighet att sälja sina tjänster till vem den vill och då oftast till den som kan betala mest och ge de bästa villkoren. Den utlovade mångfalden, "valfriheten", har med hjälp av konkurrensutsättning blivit ett "fåvälde". Idag domineras äldrevården av tre stora börsnoterade företag. Det innebär en stor inskränkning i valfriheten och att vårdbolagen i allt större utsträckning kan styra prisutvecklingen med allt högre kostnader för äldreomsorgen som resultat.

Eftersom kommuner inte får bedriva verksamheter med vinst borgar det för – förutom att skattemedel inte går till aktieutdelning – tryggare anställningsvillkor för de anställda. Undersökningar visar att vinster i äldreomsorgen i stor utsträckning kan kopplas till besparingar på löner, bemanning, fler timsanställningar och sämre arbetsmiljö för de anställda.

Vänsterpartiet anser att det är oerhört viktigt med mångfald och valfrihet, men då ska den vara verklig och inte bygga på ekonomiska förutsättningar. Den enskilda individen vill i de allra flesta fall att valfriheten ska handla om när hen behöver hjälp, av vem och på vilket sätt det ska ske, att möjlighet finns att leva sitt liv på egna villkor och att vård och omsorg ska ges efter behov.

Tyresö 11 mars 2021

Inger Gemicioglu (V)

Ledamot, Kommunstyrelsen